

Danıştay Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 31.12.1964 - Sayı : 11896)

No.
521

Kabul tarihi
24.12.1964

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

Danıştay

MADDE 1. — Danıştay, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş yüksek idare mahkemesi, danışma ve inceleme merciidir.

Bağımsızlık ve yönetim

MADDE 2. — Danıştay bağımsızdır. Yönetimi ve temsili Birinci Başkana aittir. Danıştayın, bütçe ve Hükümetle ilgili işleri Başbakanlık aracılığı ile yürütülür.

Danıştay meslek mensupları

MADDE 3. — Danıştay meslek mensupları şunlardır :

- A) Birinci Başkan, daire başkanları ve üyeler;
- B) Başkanunsözcüsü ile kanunsözcüleri;
- C) Başyardımcılar ve yardımcıları.

Teminat

MADDE 4. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri ile Başkanunsözcüsü, yüksek mahkeme hâkimleri olarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kendilerine sağladığı teminat altında hizmet görürler.

Diğer meslek mensuplarının teminatı, bu kanunla düzenlenir.

Karar organları

MADDE 5. — Danıştayın karar organları şunlardır :

- I - A) Daireler;
- B) Danıştay Genel Kurulu;
- C) İdari Daireler Kurulu;
- D) Dâva Daireler Kurulu;
- E) İçtihatları Birleştirme Kurulu.
- II - A) Başkanlar Kurulu;
- B) Yüksek Disiplin Kurulu;
- C) Yönetim ve Disiplin Kurulu.

Genel Kâtiplik

MADDE 6. — Birinci Başkanın, üyeler arasından seçeceği bir zat, Danıştay Genel Kâtipliği görevini yapar.

Genel Kâtipliğe, dördüncü derecedeki Danıştay meslek mensuplarından bir yardımcı ile lüzumu kadar memur verilir.

İdari hizmetler

MADDE 7. — Danıştayda, Özlük İşleri Müdürlüğü, Evrak Müdürlüğü, Levazım Müdürlüğü ve bu kanunda yazılı veya ihtiyaca göre kurulacak bürolar ve kalemler ile kadrolarda gösterilen memur ve hizmetliler bulunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Danıştay meslek mensupları ile idare memurlarının nitelikleri, seçilmeleri ve atanmaları

Başkanların, üyelerin ve Başkanunsözcüsünün nitelikleri

MADDE 8. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları, üyeleri ve Başkanunsözcüsü, yüksek öğrenimlerini bitirdikten sonra en az onbeş yıl Devlet memuriyetinde başarı ile çalışmış, dördüncü derece kadroda bu derece maaşı kazanılmış hak olarak almış, yüksek hâkimliğin gerektirdiği ahlâk ve seciyeye sahip ve :

- A) Bakanlık, müsteşarlık, elçilik, valilik;
 - B) Yargıtay Başkanlığı, Daire Başkanlığı veya üyeliği veya Cumhuriyet Başsavcılığı yahut bu görevlere seçilebilme niteliğini kazanmış olmak şartıyla hâkimlik;
 - C) Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat fakülteleri veya İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinde, hukuk, İktisat, maliye veya âmme idaresi kollarında profesörlük;
 - D) Tuğgeneral, tuğamiral veya daha yüksek rütbelerde generallik veya amirallik veya Askerî Yargıtay Başkanlığı veya Daire Başkanlığı veya üyeliği ile başsavcılığı yahut bu görevlere seçilebilme niteliğini kazanmış olmak şartıyla askerî hâkimlik;
 - E) Genel veya katma bütçeli dairelerde genel müdürlük veya en az bu sınıf ve derecedeki daire başkanlığı veya bu memuriyetlere eşit görevler;
 - F) Bakanlıkların, başhukuk müşavirliği veya birinci hukuk müşavirliği veya Maliye Bakanlığında bu sınıf ve derecedeki hukuk müşavirliği, müşavir avukatlığı ve Merkez Muhakemat Müdürlüğü;
 - G) Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığı, daire başkanlığı veya üyeliği,
 - H) Danıştay Başyardımcılığı veya bu derecedeki kanunsözcülüğü;
 - İ) Devlet memuriyetinde çalışmış olmak kaydı aranmaksızın en az onbeş yıl fiilen avukatlık; Görev ve hizmetlerinden birinde bulunmuş olanlar arasından seçilir.
- Başkanunsözcüsünün yüksek öğrenimini, 14 nolu maddede sayılan fakülte veya yüksek okullardan birinde yapmış olması lazımdır.

Danıştay Genel Kurulunun aday seçimi toplantısı

MADDE 9. — Danıştay Birinci Başkanlığında, daire başkanlıklarında, üyeliklerinde veya Başkanunsözcülüğünde boşalma olunca, Danıştay Genel Kurulu tarafından, her boş yer için bir aday seçilir.

Danıştay Genel Kurulunun bu maksatla yapacağı toplantılara, başkan ve üyeler tamsayısının en az dörtte üçünün katılması şarttır.

Aday listesi

MADDE 10. — Adaylık için Danıştaya müracaat eden kimselerin niteliklerini incelemek ve belirtmek üzere, Genel Kurul, seçimden en az 15 gün önce kendi üyeleri arasından beş kişilik bir komisyon seçer. Bu komisyon, en kıdemli başkan veya üyenin başkanlığı altında toplanır ve adayların soyadlarına göre alfabetik bir listesini düzenler.

Listede, ilgililerin, gizli ve açık sicil dosyalarından çıkarılacak kısa hal tercümeleri ile komisyonca lüzum görülecek, diğer bilgiler bulunur.

Liste, seçimden en az bir hafta önce kurul üyelerine dağıtılır.

Komisyon seçiminden sonraki adaylık müracaatları dikkate alınmaz.

Aday seçimi

MADDE 11. — Danıştay Genel Kurulunun aday seçimi için yapacağı toplantıda, listedeki adaylar için cya başvurulur.

Toplantıda hazır bulunanların en az yarısından fazlasının oyunu alanlar, boş yer adedine göre, oy sırasıyla, adaylığa seçilmiş sayılırlar.

İkinci fıkra gereğince yapılan oylamada boş yer kaldığı takdirde, yarısından fazla oy alamayanlar arasında boş yer adedine göre, en çok oy alanlardan ikiser kişi ayrılarak aralarında yeniden oya başvurulur. Bunlardan eşit oy alanlar boş yer adedinden fazla olduğu takdirde aralarında oylamaya devam olunur. İkinci fıkra gereğince yapılacak oylamalar, toplantıda hazır bulunanların en az yarısından fazlasının oyu sağlanıncaya kadar tekrarlanır.

Seçim gizli oyla yapılır.

Oylama sonunda yapılacak işlem

MADDE 12. — Danıştay Genel Kurulundaki oylama sonucu bir tutanakla tesbit edilir. Bu tutanağın bir nüshası Anayasa Mahkemesine ve bir nüshası da Başbakanlığa gönderilir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 140 ncı maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun göstereceği aday, Başbakanlık tarafından, Anayasa Mahkemesine ve Danıştaya bildirilir.

Boş yerlerin doldurulması ve süresi

MADDE 13. — Boşalan yerler en çok bir hafta içinde Başbakanlığa bildirilir. Aday tesbiti ve seçim işlemleri boşalma tarihinden itibaren, Danıştayca ve Bakanlar Kurulunca en çok iki ay, Anayasa Mahkemesince bir ay içinde tamamlanır. Çalışmaya araverme süresi hesaba katılmaz.

Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcıların nitelikleri

MADDE 14. — Kanunsözcülüğüne, başyardımcılığa veya yardımcılığa atanabilmek için, Memurin Kanununda yazılı genel nitelikleri haiz bulunmak ve ayrıca Hukuk, Siyasal Bilgiler ve İktisat fakülteleri ile, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerini yahut öğrenim itibariyle bunlara eşit yabancı memleketler fakülte veya yüksek okullarını bitirmiş olmak şarttır.

Yardımcılar

MADDE 15. — Yardımcılar altı sınıfa ayrılırlar :

Altıncı sınıf yardımcıları sınavla alınırlar. Bu sınava, otuz yaşını bitirmemiş olanlar girebilir.

Sınavı kazananlar, başarı derecelerine ve boş yerlere göre, Birinci Başkan tarafından altıncı sınıf yardımcılığa aday olarak atanırlar.

Adaylık süresi bir yıldır. Bu sürenin bitiminde görevli oldukları Daire Kurulu tarafından 122 ncı madde uyarınca verilecek sicillere ve yapılacak sınavdaki başarılarına göre, Yönetim ve Disiplin Kurulunca hizmete elverişli görülenlerin 16 ncı madde gereğince yardımcılığa atanmaları yapılır. Bir yıllık adaylık süresi sonunda aynı suretle, hizmete elverişli görülmiyenlerin görevlerine, Birinci Başkan tarafından son verilir.

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıların atanmaları

MADDE 16. — Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıları Yönetim ve Disiplin Kurulunun teklifi üzerine Birinci Başkan tarafından atanırlar. Yükselmeleri de aynı suretle yapılır.

Başyardımcılar, birinci sınıf yardımcılıkta veya o derecedeki kanunsözcülüğünde en az bir yıl çalışmış ve bu görevi yapabileceklerine dair sicil almış olanlar arasından mesleki bilgi ve idari kabiliyetleri bakımından üstün görülenlerden atanırlar.

Başyardımcı ve yardımcılarn dairelere verilmesi

MADDE 17. — Başyardımcılar ve yardımcılar, Birinci Başkan tarafından dairelere ayrılırlar ve daireleri de aynı şekilde değiştirilebilir. İdari bakımdan zaruret olmadıkça aynı dairede bir sicil devresini doldurmadan daireleri değiştirilmez. Sicil devresi en az altı aydır.

İdare memurlarının nitelikleri ve atanmaları

MADDE 18. — Bu kanunun 7 nci maddesinde yazılı memur ve hizmetlilerin Memurin Kanununda gösterilen nitelikleri haiz olmaları lâzımdır.

Müdürler ve diğer memur ve hizmetliler, Birinci Başkan tarafından atanırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Karar organlarının kuruluşu

I - A) Daireler

MADDE 19. — Danıştay, dokuzu idari dâvalara ve üçü idari işlere bakan oniki daireye ayrılır.

Her daire bir başkan ve en az dört üyeden kurulur.

Dairelerde görüşme sayısı beştir. Kararlar çoğunlukla verilir.

Dairelere, bir başyardımcı ve lüzumu kadar yardımcı verilir.

Her dairede, ayrıca bir başkâtibin yönetimi altında bir kalem bulunur. Kalem yazı ve tebliğ işlerini yürütür.

Başkan ve üyelerin dairelere ayrılmaları

MADDE 20. — Daire başkanları belirli bir dairenin başkanı olarak seçilirler.

Üyeler, Başkanlar Kurulunun kararı ile dairelere ayrılırlar ve hizmetin icaplarına göre, daireleri aynı suretle değiştirilir.

Dairelerde vukubulacak noksanlıklar, idari dairelere diğer idari dairelerden ve dâva dairelerine diğer dâva dairelerinden üye alınmak suretiyle, tamamlanır. Bu üyeler, Başkanlar Kurulunun kararı ile önceden tesbit edilir.

Dâva dairelerine ayrılacak üyelerin Hukuk veya Siyasal Bilgiler veya İktisat Fakülteleri ile İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri yahut öğrenim itibarıyla bunlara eşit yabancı memleket fakülte veya yüksek okullarından mezun olmaları şarttır.

Üye seçimlerinde yukarıki esaslar göz önünde tutulur.

B) Danıştay Genel Kurulu

Madde 21. — Danıştay Genel Kurulu, Birinci Başkan, daire başkanları, üyeler ve Genel Kâtipten kurulur.

Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı, Başkan ve üyeler tamsayısının yarısından fazlasıdır.

Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır. 9 ncu ve 147 nci maddelerin toplantı yeter sayısına ilişkin hükümleri saklıdır.

İdari dâvaya konu olabilecek işlerin görüşülmesine ve karara bağlanmasına, bu işlere bakmaya görevli dairesinin başkan ve üyeleri katılmazlar.

Danıştay Genel Kuruluna bir başyardımcı ve lüzumu kadar memur verilir.

C) İdari Daireler Kurulu

MADDE 22. — İdari Daireler Kurulu, ikinci Daire haricolmak üzere, idari daireler başkan ve üyelerinden teşekkül eder. Bu Kurula daire başkanlarından en kıdemlisi başkanlık eder.

Toplanma ve görüşme yeter sayısı en az dokuzdur. Kararlar oy çokluğuyla verilir.

Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır.

Üye noksanı, dâva daireleri üyelerinden tamamlanır.

İdari Daireler Kuruluna, bir başyardımcı ile lüzumu kadar yardımcı ve memur verilir.

D) Dâva Daireleri Kurulu

MADDE 23. — Dâva Daireleri Kurulu, Birinci Başkan ve dâva daireleri başkanlarıyla her dâva dairesince, kendi aralarından birer yıl için seçilecek birer üyeden teşekkül eder. Toplanma ve görüşme sayısı ondokuzdur.

Dâva dairelerinin diğer üyeleri, zaruret halinde, dairelerinin üye noksanını tamamlamak üzere kıdem sırasıyla Kurula katılırlar. 28 nci madde hükmü bu halde de uygulanır ve daire başkanına vekâlet eden üyenin yerine diğer kıdemli üye Kurula girer.

Dâva Daireleri Kurulunda kararlar oy çokluğuyla verilir.

Kurula, bir başyardımcı ve lüzumu kadar yardımcı verilir. Kurulda ayrıca bir başkâtibin yönetimi altında bir kalem bulunur. Kalem yazı ve tebliğ işlerini yürütür.

E) İctihatları Birleştirme Kurulu

MADDE 24. — İctihatları Birleştirme Kurulu, Birinci Başkan ve dâva daireleri başkanları ile üyelerinden kurulur.

Toplanma ve görüşme yeter sayısı en az otuzbeştir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye Kurula katılmaz.

Esas hakkındaki kararlar, üçte iki oy çokluğu ile verilir. Birinci toplantıda bu çoğunluk sağlanamaz ise ikinci toplantıda salt çoğunlukla yetinilir.

Kurulun diğer kararları oy çokluğu ile verilir.

II - A) Başkanlar Kurulu

MADDE 25. — Başkanlar Kurulu, Birinci Başkan ile daire başkanlarından kurulur.

Birinci Başkanın veya daire başkanlarından birinin katılamamaları halinde, vekilleri toplantılarda bulunur.

Başkanunsözcülüğünü ilgilendiren işler ile Kurulca lüzum görülen diğer işlerin görüşülmesinde, Başkanunsözcüsü veya katılamaması halinde vekili toplantılara katılır ve oy kullanır.

Kararlar oy çokluğu ile verilir.

Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır.

B) Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 26. — Yüksek Disiplin Kurulu, her takvim yılı başında, Danıştay Genel Kurulunca her daireden seçilecek birer üye ile üçü dâva daireleri ve ikisi de idari daireler başkanları arasından seçilecek beş daire başkanından kurulur. Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder.

Kurulun toplanma sayısı onyedidir. Kararlar üçte iki oy çokluğu ile verilir.

Kurul üyeliklerinde boşalma halinde boşalan yer için en çok on gün içinde Genel Kurulca yukarıdaki esaslara göre yeniden seçim yapılır.

Kurulun yazı işlerini Genel Kâtip yürütür.

C) Yönetim ve Disiplin Kurulu

MADDE 27. — Yönetim ve Disiplin Kurulu, Genel Kurulun her takvim yılı başında seçeceği bir daire başkanı ile bir üyeden ve bir başyardımcı ile bu derecedeki bir kanunsözcüsünden kurulur.

Aynı şekilde birer yedek seçilir.

Genel Kâtip Kurulun tabii üyesidir.

Kurul oy çokluğu ile karar verir.

Kurul üyesi olan başyardımcı ve kanunsözcüsü, şahıslarını ilgilendiren konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Başkanlara ve Başkanunsözcüsüne vekâlet

MADDE 28. — Birinci Başkanlığın boşalması, Birinci Başkanın izinli olması veya mazereti hallerinde, daire başkanlarından, başkanlığa seçilme tarihi itibarıyla en kıdemlisi ve kıdemde eşitlik halinde en yaşlısı Başkanvekilliğini yapar.

Dairelerde de aynı usule göre üyelerden birisi Başkana vekâlet eder.

Başkanunsözcüsüne, en yüksek kadrolu kanunsözcülerinden kadroya tâyin itibarıyla en kıdemlisi ve kıdemde eşitlik halinde en yaşlısı vekâlet eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Danıştayın ve organlarının görevleri

Danıştayın görevleri

MADDE 29. — Danıştay:

- A) İdari uyumsuzlukları ve dâvaları görür ve çözümler;
- B) Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşüncesini bildirir, tüzük tasarılarını ve imtiyaz sözleşme ve şartlaşmalarını inceler;
- C) Başbakanlık tarafından gönderilen her türlü işler hakkında mütalâasını bildirir;
- D) Bu ve başka kanunlarla gösterilen diğer işleri görür.

A) İdari uyumsuzluklar ve dâvalar

1. İlk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülecek dâvalar

MADDE 30. — Kanunlarda ayrı bir idari yargı merci gösterilmemiş olan aşağıda yazılı idari uyumsuzluklar ve dâvalar doğrudan doğruya ve kesin olarak Danıştayda çözümlenir.

- A) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile kanuna aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılacak dâvalar;
- B) İdari eylem ve işlemlerden dolayı hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı dâvaları;
- C) Genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için akdedilen idari mukavelelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyumsuzluklara ilişkin dâvalar;
- D) İdari yargı yetkisini haiz merciler arasındaki görev ve yetki uyumsuzlukları;
- E) Adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada bu dâva ile ilgili idari bir işlemin mânası veya şumulünün tâyini hususunda çıkacak uyumsuzlukların halli için mahkeme kararı üzerine açılacak dâvalar. Danıştayda bu dâvalar ivedilikle görülür.

2. Temyiz dâvaları

MADDE 31. — İdari yargı mercilerinden özel kanunlarına göre kesin olarak verilmiş olan ve üst idari yargı mercii bulunmayan yargı kararları dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulunda temyiz yolu ile kesin olarak görülür.

İdari uyumsuzluk ve dâvalarda görev

MADDE 32. — İdari uyumsuzluklar ve dâvalar, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci ve onikinci daireler ile Dâva Daireleri Kurulunda incelenir ve karara bağlanır.

Bu dairelerle Dâva Daireleri Kurulu bağımsız mahkeme sıfatıyla Türk Milleti adına hüküm verir.

Dördüncü Dairenin görevleri

MADDE 33. — Dördüncü Daire :

Gelir ve Kurumlar vergilerine (Gelir Vergisinde götürü matrahlarla yapılan itirazlar ile ortalama kâr hadlerine yapılan itirazlar dâhil);
İlişkin dâvaları çözümler.

Beşinci Dairenin görevleri

MADDE 34. Beşinci Daire :

- A) Memurlara ait kanunlar ile memurların maaş ve teadül işlerine;
 - B) Askerî mevzuat ile asker kişilerin maaş, teadül, sivil ve asker kişilerin yolluk işlerine;
 - C) Askerî akademiler ve diğer askerî okullar öğrenci işlerine;
 - D) Danıştay Yönetim ve Disiplin Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarına;
- İlişkin dâvaları çözümler.

Altıncı Dairenin görevleri

MADDE 35. — Altıncı Daire :

- A) İmar, kamulaştırma ve yıkma işleri ile bunlara bağlı işlere;
 - B) Özel idare, belediye ve köyleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına;
 - C) Öğrenci, öğrenim işlerine;
- İlişkin dâvaları çözümler.

Yedinci Dairenin görevleri

MADDE 36. — Yedinci Daire :

- A) Gümrük ve Gider vergileri ile ithale terettübeden vergilere;
 - B) Vergi ihbarları dolayısıyla talebedilen ikramiyelere;
- İlişkin dâvaları çözümler.

Sekizinci Dairenin görevleri

MADDE 37. — Sekizinci Daire :

- A) Yüksek Hâkimler Kurulu bölümlerinden çıkan kesin kararlara;
 - B) Avukatlık ve meslekî teşekküller mevzuatına;
 - C) Sınır, iskân, toprak edinme ve emvali metruk mevzuatına;
 - D) Maden, taşocakları ve orman mevzuatına;
 - E) İş mevzuatına;
- İlişkin dâvaları çözümler.

Dokuzuncu Dairenin görevleri

MADDE 33. — Dokuzuncu Daire :

- A) Bina ve Arazi vergileri ve bunlarla birlikte tahsil edilen vergi ve resimlere (Tarifeler dâhil);
- B) Belediye ve özel idare vergi, resim ve payları ile diğer gelirlerine ve bunlara ait tarifelere;
- C) Harclar Kanununa ve Emlâk Alım Vergisine; ikişkin dâvaları çözümler.

Onuncu Dairenin görevleri

MADDE 39. — Onuncu Daire :

- A) Askerî ve sivil kişilerin emeklilik işlerine;
- B) Askerlik mükellefiyeti ve yedek subay işlerine;
- ikişkin dâvaları çözümler.

Onbirinci Dairenin görevleri

MADDE 40. — Onbirinci Daire :

- A) Karayolları Trafik Kanunu ile Motorlu Kara Taşıtları Vergisine;
- B) Veraset ve intikal vergilerine;
- C) Damga Resmine;
- D) Vergi, resim ve harclarla ilgili olup da diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan işlere;
- ikişkin dâvaları çözümler.

Onikinci Dairenin görevleri

MADDE 41. — Onikinci Daire :

- A) Tasarruf bonalarına ait dâvaları;
- B) Türk parasının kıymetini koruma mevzuatına ve Dış seyahat harcamaları Kanununa ilişkin dâvaları;
- C) Diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan dâvaları;
- Çözümler.

Âmme alacaklarına ilişkin dâvalar

MADDE 42. — Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanunun uygulanmasına ilişkin dâvalar, alacağın tahakkukuna taallük eden dâvalara bakmaya görevli dâva daireleri tarafından çözümlenir.

Bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesi

MADDE 43. — Dâva dairelerinin işlerinde, birbirine nazaran, nisbetsizlik görülürse, Başkanlar Kurulu kararıyla bir dairenin görevine giren işlerden, belirli konulara ilişkin olanlar, diğer dâva dairelerine verilebilir.

Bu husustaki kararlar Aralık ayı başında verilir, aynı ay içinde Resmî Gazetede yayınlanır ve yeni takvim yılında uygulanır.

Dâva Daireleri Kurulunun görevleri

MADDE 44. — Dâva Daireleri Kurulu aşağıda yazılı uyuşmazlıklara ve dâvalara bakar:

- A) Tüzüklerin iptali için açılan dâvalar;
- B) Bakanlar Kurulu kararlarına karşı Başbakanlık aleyhine açılan dâvalar;
- C) Yüksek Hâkimler Kurulunun Genel Kurulu kararlarına karşı açılan dâvalar;
- D) Danıştay idari dairelerinden veya Genel Kurulundan verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemler hakkında açılan dâvalar;
- E) Birden fazla dâva dairesinin görevine taallük eden dâvalar;
- F) Danıştay dâva daireleri veya idari yargı mercileri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıkları;
- G) 49 ncu maddenin (B) bendi gereğince verilen disiplin cezalarına karşı açılacak dâvalar;
- H) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları aleyhine açılan dâvalar;
- I) Birinci Başkanın veya Başkanunsözcüsünün yahut dâva dairelerinin prensibe taallük eden hususlarda Dâva Daireleri Kurulunda görüşülmesini uygun gördükleri dâvalar.

(i) bendinde yazılı olan yetkinin Birinci Başkan tarafından kullanılması, dâvanın açılması sırasında; Başkanunsözcüsü tarafından kullanılması, esas hakkında düşünce verilmeden evvel olur. Bu yetkinin Başkanunsözcüsü tarafından kullanılması halinde, dâva dosyası, ilgili dairece ayrıca bir karar verilmesine mahal kalmaksızın Dâva Daireleri Kuruluna tevdi olunur.

İçtihatları Birleştirme Kurulunun görevleri

MADDE 45. — İçtihatları Birleştirme Kurulu, dâva dairelerinin veya Dâva Daireleri Kurulunun kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğü veyahut birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli sayıldığı takdirde, Birinci Başkanın havalesi üzerine, Başkanunsözcüsünün düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir.

Birleştirme veya değiştirme istemeye yetkili olanlar

MADDE 46. — İçtihatların birleştirilmesi veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi, Birinci Başkan, konu ile ilgili daireler veya Başkanunsözcüsü tarafından istenebilir.

Muhalif kararların içtihatların birleştirilmesi şekliyle halli için kendisini ilgili sayan her hangi bir kimse de Danıştay Birinci Başkanlığına başvurabilir.

Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren bir ay içerisinde Resmî Gazetede yayınlanır.

Bu kararlara, Danıştay organları ile 31 nci maddedeki idari yargı mercileri ve idare uymak zorundadır.

*B) İdari işler ve görüşme usulü**İdari işlerde görev*

MADDE 47. — İdari işlere ilişkin idari uyuşmazlıklar ve görevler, birinci, ikinci ve üçüncü dairelerle Danıştay Genel Kurulunda ve idari Daireler Kurulunda görülür.

Birinci Dairenin görevleri

MADDE 48. — Birinci Daire :

- A) Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşüncesini bildirir;
- B) Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını inceler;

C) İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan tevdi olunan uyumsuzluk işlerini;
Karara bağlar.

İkinci Dairenin görevleri

MADDE 49. — İkinci Daire:

- A) İl idaresi veya idarei umumiye vilâyet kanunları gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştaya verilen işleri;
B) Birinci derecede disiplin cezası verilmesi Danıştaya aidolan işleri;
C) Memurun muhakematı hakkındaki Kanun hükümlerine göre Danıştayca görülecek işleri;
Karara bağlar.

Üçüncü Dairenin görevleri

MADDE 50. — Üçüncü Daire:

- A) Bayındırlık imtiyazları ile madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının bozulması işlerini;
B) Kanunlarında Danıştaydan alınacağı yazılı bulunan düşüncelere ilişkin istekleri;
C) Danıştayca istişari mahiyette incelenmek ve düşüncesini bildirmek için Başbakanlıktan gönderilecek işleri;
D) 6830 sayılı İstimlâk Kanununun 30 ncu maddesinin uygulanmasından çıkan anlaşmazlıkları;
E) Belediye Kanunu ile Danıştaya verilip idari dâvaya konu olmuştan işleri;
F) Derneklerin, genel menfaatlere yarar derneklerden sayılması için Başbakanlıkça yapılacak teklifleri;
G) Diğer idari dairelerin görevi dışında kalan işleri;
Gereğine göre, karara bağlar veya düşüncesini bildirir.
Birinci Başkan, Danıştayı ilgilendiren işlerde, doğrudan doğruya düşünce istiyebilir.

İki daireyi ilgilendiren işler

MADDE 51. — Birinci Başkanın lüzum göreceği işlerle iki idari daireyi ilgilendiren işler, Birinci Başkanın havalesi üzerine ilgili iki dairenin yapacakları birleşik toplantıda görüşülüp karara bağlanır.

Bu toplantıya, daire başkanlarından kıdemlisi başkanlık eder. Kararlar oy çokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır.

Bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesi

MADDE 52. — İdari dairelerin işlerinde birbirine nazaran nisbetsizlik görülürse, Başkanlar Kurulunun kararıyla bir dairenin görevine giren işlerden belirli konulara ilişkin olanlar diğer idari dairelere verilebilir.

Danıştay Genel Kurulunun görevleri

MADDE 53. — Danıştay Genel Kurulu:

- A) Kanun ve tüzük tasarılarını;
B) İmtiyaz şartlaşmalarını ve sözleşmelerini;
C) Kanunda, Danıştay Genel Kurulunca görüleceği yazılı olan işleri;
D) Danıştay idari daireleri arasında çıkan görev uyumsuzluklarını;
E) Yukarıda yazılı olanlardan başka idari dairelerden çıkan işlerden Birinci Başkanın havalesi edeceği işleri;

inceliyerek sonuca bağlar.

İdari dairelerin birinden çıkıp, (E) bendi uyarınca Birinci Başkan tarafından Danıştay Genel Kuruluna havale edilmeyen işler, ilgili Bakanlığın istemesi halinde Danıştay Genel Kurulunda görüşülür.

İdari Daireler Kurulunun görevleri

MADDE 54. — İdari Daireler Kurulu, Memurin Muhakematı hakkındaki Kanuna göre ikinci Daire tarafından birinci derecede verilen men'i muhakeme kararlarını kendiliğinden, lüzumu muhakeme kararlarını itiraz üzerine ve kanunla verilen diğer işleri inceliyerek karara bağlar.

İdari işlerin görüşülmesi

MADDE 55. — Dairelerle kurulların toplantılarında raportörlerin açıklamaları dinlendikten sonra işlerin görüşülmesine geçilir. Konular aydınlanınca göreve ve usule ilişkin meseleler varsa, ilk önce bunlar ve sırasıyla diğer meseleler karara bağlanır.

Kanun ve tüzük tasarıları

MADDE 56. — Danıştay Genel Kurulunda kanun ve tüzük tasarılarının ilk önce tümü üzerinde görüşme yapılır. Bu cihet karara bağlandıktan sonra maddelerin görüşülmesine geçilir.

Kanun ve tüzük tasarıları için iki defa görüşme yapılır. Ancak ivedili olanlar ile konularının niteliği bakımından görüşmelerin tekrarında fayda görülmiyenlerin, bir defa görüşülmesine kurul karar verebilir.

Evrak getirtilmesi ve yetkililerin dinlenmesi

MADDE 57. — İncelenmekte olan işler hakkında lüzum görülen her türlü evrak getirtilebileceği ve bilgi istenebileceği gibi tamamlayıcı veya aydınlatıcı bilgiler alınmak üzere ilgili dairelerden veya uygun görülecek diğer yerlerden yetkili memur ve uzmanlar çağırılabilir.

Ancak, istenen bilgi ve belgeler Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğine ve yüksek menfaatlerine veya Türkiye Cumhuriyetinin güvenliği ve yüksek menfaatleriyle birlikte yabancı devletlere de ilişkin ise, ilgili makam, gerekçesini bildirmek suretiyle, söz konusu bilgi ve belgeleri vermiyebilir.

Görüşmelerin idaresi

MADDE 58. — Başkan, görüşmeleri idare ve oya sunulacak hususları tâyin eder. Göreve ve usule ait meselelerde azlıkta kalanlar, işin esası hakkında oylarını kullanırlar.

Kararlar

MADDE 59. — Kararlarda, toplantıya katılanların ad ve soyadları, işin konusu, verilen kararın gerekçesiyle azlıkta kalanlar, muhalefet sebepleri ve karar tarihi gösterilir.

Kararlar, toplantıya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

C) Diğer idari organların görevleri

1. Başkanlar Kurulunun görevleri

MADDE 60. — Başkanlar Kurulu; bu kanunla görevli kılındığı işlerle Birinci Başkanın kurulda görüşülmesini uygun gördüğü idari işler hakkında, gereğine göre, karar verir veya düşüncesini bildirir.

Başkanlar Kurulu, Birinci Başkanın davetiyle toplanır.

2. *Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri*

MADDE 61. — Yüksek Disiplin Kurulu; yedinci bölüm hükümleri dairesinde, Birinci Başkan ile daire başkanları, üyeler ve Başkanun sözcüsü hakkında, disiplin kovuşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına karar verir ve bu kanunla görevli kılındığı diğer işleri görür.

3. *Yönetim ve Disiplin Kurulunun görevleri*

MADDE 62. — Yönetim ve Disiplin Kurulu:

A) 121 nci madde hükümlerine göre yükselmeleri gereken kanun sözcüleri ile yardımcı ve yardımcılarını tesbit eder ve bunlar ile 126 nci madde gereğince işlem yapılması gerekenler hakkında Birinci Başkana teklifte bulunur;

B) Danıştaya kanun sözcüsü veya yardımcı olarak alınacak olanları, gerekli incelemeleri ve sınavı yapmak suretiyle seçer;

C) Kanun sözcüleriyle yardımcı ve yardımcılar hakkında bu kanun gereğince disiplin kovuşturması yapar ve disiplin cezası verir;

D) Meslek mensupları dışında kalan Danıştay memurları hakkında genel hükümlere göre disiplin cezası verir;

E) Yukarıki bendde yazılı memurlar hakkında Memurin muhakematı hakkındaki Kanuna göre, birinci derecede karar verir;

F) Birinci Başkanın tevdi edeceği işler hakkında düşüncesini bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yargılama usulleri

İdari dâvaların açılması

MADDE 63. — İdari dâvalar, Danıştay Başkanlığına hitaben yazılmış dilekçelerle açılır.

Dilekçeler Danıştay Başkanlığına verilir.

Dilekçelerde :

A) Tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları veya unvanları ve adresleri;

B) Dâvanın konusu ve sebepleriyle dayandığı deliller;

C) Dâvaya konu olan idari işlemin veya temyiz olunan kararın yazılı bildirim tarihi;

Gösterilir ve varsa yazılı bildirim veya kararın ve müsbet evrakın asılları veya tasdikli örnekleri eklenir.

D) Vergi, resim, harc, para cezası, gecikme zamları veya tazminat dâvalarında uyumsuzluk konusu miktar gösterilir.

Dilekçeler ile bunlara ekli evrakın, karşı taraf sayısınca birer örneği verilir.

Dilekçelerin verilebileceği diğer yerler

MADDE 64. — Dilekçelerle savunmalar ve dâvalara ilişkin her türlü evrak, Danıştay Başkanlığına gönderilmek üzere valilik veya kaymakamlıklara ve yabancı memleketlerde Türkiye elçiliklerine veya konsolosluklarına da verilebilir.

Aynı dilekçe ile dâva açılacak haller

MADDE 65. — Her idari işlem veya yargı kararı aleyhine ayrı ayrı dâva açılır. Ancak aralarında maddi ve hukukî bakımdan bağılılık varsa, aynı şahsı ilgilendiren birden fazla işlem veya yargı kararı aleyhine bir dilekçe ile dâva açılabilir.

Birden fazla şahsı ilgilendiren işlem veya yargı kararlarından dolayı müşterek dilekçe ile dâva açılabilmesi, hak veya menfaatte iştirak ve maddi ve hukukî sebeplerde birlik bulunmasına bağlıdır.

Dilekçeler üzerinde uygulanacak işlem

MADDE 66. — Danıştay Başkanlığına veya 64 ncü maddede yazılı yerlere verilen dilekçelerin harc ve kaydiyeleri ile posta ücretleri alındıktan sonra deftere kayıtları derhal yapılır ve kayıt tarih ve sayısı dilekçenin üzerine yazılır. Dâva bu kaydın yapıldığı tarihte açılmış sayılır.

Dâvacılara, kayıt tarih ve sayısını gösteren imzalı ve mühürlü, pulsuz bir alımdı kâğıdı verilir.

64 ncü maddede yazılı yerlere verilen dilekçeler, en geç üç gün içinde Danıştay Başkanlığına taahhütlü olarak gönderilir. Bu yerlerde harc pulları bulunmadığı takdirde bunlara karşılık alınan paraların miktarı ve alımdı kâğıdının tarih ve sayısı dilekçelere yazılır.

Dâva açma süresi

MADDE 67. — Danıştayda idari dâva açma süresi her çeşit işlemlerde yazılı bildirim tarihinden itibaren, kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde, doksan gündür.

Adresleri belli olmıyanlara özel kanunlardaki hükümlere göre ilân yolu ile bildirim yapılan hallerde, özel kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, süre, son ilân tarihinden itibaren onbeş gün sonra başlar.

Kanuna göre ilânı gereken düzenleyici ve genel tasarruflara karşı ilân tarihinden itibaren doksan gün içinde dâva açılabilir. Ancak, bu tasarrufların kendilerine uygulanması üzerine ilgililer dâva açmakta muhtardır.

31 nci maddede yazılı idari yargı mercilerinden çıkan kesin yargı kararlarına karşı Danıştaya temyiz yolu ile başvurma süresi, özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde, bu kararın tebliğinden itibaren doksan gündür.

Görevli olmıyan yerlere başvurma

MADDE 68. — Danıştayın görevine giren uyuşmazlıklarda, 31 nci maddede yazılı idari yargı mercilerine veya adli yargı mercilerine açılan dâvaların görev noktasından reddi halinde, bu husustaki kararların ve bunlara karşı kanun yolları varsa, süresi içinde olmak şartıyla, bu yollara başvurulması üzerine, verilen kararların tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde Danıştaya dâva açılabilir. Bu mercilere başvurma tarihi, Danıştaya müracaat tarihi olarak kabul edilir.

31 nci maddede yazılı idari yargı mercileri tarafından uyuşmazlığın esası hakkında karar verildiği ve bu karara karşı süresi içinde Danıştaya dâva açıldığı takdirde bu mercilerin kararı bozulur ve başka ret sebebi yoksa dâvanın esası hakkında kesin karar verilir.

İdare makamlarının sükütu

MADDE 69. — İlgililer, haklarında idari dâvaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler. Bu halde yetkili makamlar en çok üç ay içinde bir cevap verirler.

Bu süre içinde cevap verilmez ise istek reddedilmiş sayılır ve ilgililer, üç ayın bittiği tarihten itibaren doksan gün içinde Danıştaya dâva açabilirler. Dâva açılmıyan haller ile dâvanın doksan günlük süre geçtikten sonra açılması sebebiyle dilekçenin reddi halinde, üç aylık sürenin bitmesinden sonra cevap verilirse, bunun tebliğinden itibaren dâva açma süresi yeniden işlemeye başlar.

Üst makamlara başvurma

MADDE 70. — İlgililer tarafından, idari dâva açılmadan önce idari bir işlemin kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan ve üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan idari dâva açmak için belli olan süre içinde istenebilir. Bu müracaat, işlemeye başlamış olan idari dâva süresini durdurur.

Üç ay içinde bir cevap verilmez ise istek reddedilmiş sayılır.

İsteğin reddi üzerine dâva açma süresi işlemeye başlar ve müracaat tarihine kadar geçmiş olan süre de hesaba katılır.

Temyiz yolu ile Danıştaya açılacak dâvalarda bu madde hükmü uygulanmaz.

Iptal ve tam yargı dâvaları

MADDE 71. — İlgililer, haklarını da ihlâl eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştayda iptal ve tam yargı dâvalarını birlikte açabilecekleri gibi, ilk önce iptal dâvası açarak bu dâva üzerine işlemin iptali halinde bu husustaki kararın tebliği tarihinden itibaren doksan gün içinde tam yargı dâvası açabilirler. Bu halde de ilgililerin yukarıki madde uyarınca idareye başvurmak hakları saklıdır.

Doğrudan doğruya tam yargı dâvası açılması

MADDE 72. — İdari eylemlerden hakları ihlâl edilmiş olanların, idari dâva açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde, ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri lâzımdır. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde bu konudaki işlemin tebliği tarihinden ve üç ay içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren doksan gün içinde dâva açabilirler.

Temyiz hakkının düşmesi

MADDE 73. — Danıştaya temyiz yolu ile başvurma için belli olan sürenin geçmesi ile temyiz hakkı düşer.

Ancak, taraflardan biri, süresi içinde temyiz yoluna başvurduğu takdirde diğer taraf, cevap verme süresi içinde temyiz dâvası açabilir.

Dilekçeler üzerinde ilk inceleme

MADDE 74. — Kaydı yapılan dilekçeler, Genel Kâtipliğe verilir. Genel Kâtibin denetimi altında olmak üzere, Birinci Başkanın, altı aylık süre için, münavebe ile seçeceği yardımcılardan kurulu bir büro tarafından bu dilekçeler incelenerek Genel Kâtiplikçe görevli dairelere veya Dâva Daireleri Kuruluna havale olunur.

Dairelere veya Dâva Daireleri Kuruluna gelen dilekçeler, daire başkanının veya Birinci Başkanın görevlendirecekleri yardımcılar tarafından :

1. Görev;
2. İdari veya yargı mercii tecavüzü;
3. Ehliyet;
4. Husumet;
5. 63 nci ve 65 nci maddelere uygun olup olmadıkları;
6. Süre aşımı;

noktalarından, sırası ile incelenir.

Dilekçeler bu noktalardan kanuna aykırı görülürse, bunları inceliyen yardımcılar tarafından görevli daire veya kurula, durum bir raporla bildirilir.

Yardımcılar bu noktalardan kanuna aykırılık görmezler veya daire yahut kurul tarafından kanunsuzluk varit görülmezse tebligat işlemi yapılır.

İlk inceleme üzerine verilecek karar

MADDE 75. — Daire veya kurul tarafından, yukarıki maddede yazılı noktalardan kanunsuzluk bulunduğu görülürse:

A) 1. 3 ve 6 numaralı bendlerde yazılı hallerde, dâvanın reddine;

B) 4 ve 5 numaralı bendlerde yazılı hallerde, otuz gün içinde doğru hasım aleyhine dâva açılmak veya 63 ncü ve 65 nci maddelere uygun şekilde yeniden düzenlenmek yahut noksanları tamamlanmak veyahut 3 numaralı bendde yazılı hallerde, ehliyetli şahsın avukat olmıyan vekili tarafından dâvanın açılması takdirinde, otuz gün içinde bizzat veya bir avukat vasıtasıyla dâva açılmak üzere dilekçelerin reddine;

C) 2 numaralı bendde yazılı halde dilekçelerin görevli mercie tevdiine;

Karar verilir.

Dilekçelerin görevli mercie tevdi halinde, Danıştaya başvurma tarihi, merciine başvurma tarihi olarak kabul edilir.

Dilekçelerin 63 ncü maddeye uygun olmamaları dolayısıyla reddi halinde, yeni dilekçeler için ayrıca harc alınmaz.

Tebliğat ve cevap verme

MADDE 76. — Dâva dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği dâva edilen tarafa ve bu tarafın vereceği savunma dâvacıya tebliğ olunur.

Dâvacının ikinci dilekçesi dâva edilen tarafa ve bu tarafın vereceği ikinci savunma da dâvacıya tebliğ edilir. Buna karşı dâvacı cevap veremez. Ancak bu savunmada dâvacının cevaplandırılmasını gerektiren hususlar bulunduğu, işin görüşülmesi sırasında anlaşılırsa, dâvacıya bunun için bir mühlet verilir.

Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap vermeye mecburdurlar. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine, görevli daire veya kurul kararıyla altmış günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Sürenin geçmesinden sonra yapılan uzatma talepleri kabul edilmez.

Taraflar sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.

Temyiz dâvalarında, dilekçe diğer tarafa ve bunun vereceği savunma dâvacıya tebliğ edilir. Dâvacı buna karşı cevap veremez. Ancak, işin görüşülmesi sırasında görevli daire veya kurul lüzum görürse tarafların birer defa daha cevap vermelerine karar verebilir.

Dâva dosyalarının Başkanunsözcülüğüne verilmesi

MADDE 77. — Dilekçeler ve savunmalar alındıktan veya cevap süreleri geçtikten sonra, dâva dosyaları Başkanunsözcülüğüne verilir. Kanunsözcülerinin düşünceleri alındıktan sonra dosyalar görevli daireye veya Dâva Daireleri Kuruluna gönderilir.

Duruşma

MADDE 78. — Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulunda inceleme evrak üzerinde yapılır. İptal dâvalarında ve miktarı beş bin lirayı aşan vergi, resim, harc, para cezası, gecikme zamları ve tam yargı dâvalarında, taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır.

Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulu yukarıki kayıtlarla bağı olmaksızın duruşma yapılmasına kendiliğinden de karar verebilirler.

Davetiyeler duruşma gününden en az bir ay önce taraflara gönderilir.

Duruşmalara ilişkin esaslar

MADDE 79. — Duruşmalar açık olarak yapılır.

Genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde, görevli daire veya kurul kararıyla, duruşmanın bir kısmı veya tamamı gizli olarak yapılır.

Duruşmada, ancak tarafların dilekçe ve savunmalarında ileri sürdükleri sebep ve deliller tartışılır.

Duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilir. Taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamaları dinlenir; hiçbiri gelmezse duruşma açılmaz, inceleme evrak üzerinde yapılır.

Duruşmalarda Kanunsözcüsünün bulunması şarttır. Taraflar dinlendikten sonra Kanunsözcüsü düşüncesini bildirir. Bundan sonra taraflara son olarak ne diyecekleri sorulur ve duruşmaya son verilir.

Duruşmaları Başkan yönetir ve disiplini sağlar.

Duruşmalı işlerde kanunsözcülerinin istekleri

MADDE 80. — Duruşmalı işlerde, kanunsözcüleri, keşif, bilirkişi incelemesi veya delil tesbiti yapılmasını yahut işlem dosyasının getirtilmesini istedikleri takdirde, bu istekleri görevli daire veya kurul tarafından kabul edilmezse, işin esası hakkında ayrıca yazılı olarak düşünce bildirirler.

Duruşmalı işlerde karar verilmesi

MADDE 81. — Duruşma yapıldıktan sonra aynı gün, zaruret halinde onbeş gün içinde karar verilmesi lâzımdır.

Ara kararı verilen hallerde bu kararın yerine getirilmesi üzerine dosyalar öncelikle incelenir.

Dosya dışında inceleme

MADDE 82. — Dâva daireleri veya Dâva Daireleri Kurulu, bakmakta oldukları dâvalara ait her çeşiti neelemeleri kendiliklerinden yapabilecekleri gibi, tâyin edecekleri süre içinde, lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgilerin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilirler. Bu husustaki kararların, ilgililerce, süresi içinde yerine getirilmesi mecburidir. Haklı sebeplerin bulunması halinde bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir.

Taraflardan biri ara kararının icaplarını yerine getirmediği takdirde bunun verilecek karar üzerindeki etkisi görevli daire veya kurulca önceden takdir edilir, ara kararında bu husus ayrıca belirtilir.

Ancak, istenen bilgi ve belgeler Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğine ve yüksek menfaatlerine veya Türkiye Cumhuriyetinin güvenliği ve yüksek menfaatleriyle birlikte yabancı devletlere de ilişkin ise, Başbakan veya ilgili Bakan gerekçesini bildirmek suretiyle, söz konusu, bilgi ve belgeleri vermiyebilir.

Sonradan ibraz olunan evrak ve belgeler

MADDE 83. — Dilekçeler ve savunmalarla birlikte verilmeyen müsbit evrak ve belgeler, bunların vaktinde ibraz edilmelerine imkân bulunmadığına daire veya kurulca kanaat getirilirse, kabul ve diğer tarafa tebliğ edilir. Bu evrak ve belgeler duruşmada ibraz edilir ve diğer taraf, cevabını hemen verebileceğini beyan eder veya cevap vermeye lüzum görmezse, ayrıca tebliğ yapılmaz.

Dosyaların incelenmesi

MADDE 84. — Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulunda, raportörün açıklamaları dinlendikten ve kanun sözcüsünün yazılı düşüncesi okunduktan sonra işin görüşülmesine geçilir. Konuların aydınlandığına daire veya kurul karar verince, meseleler sırası ile oya konular ve karara bağlanır.

Göreve ve yargılama usullerine ilişkin meselelerde azlıkta kalanlar işin esası hakkında oylarını kullanırlar. Azlıkta kalanlar ve muhalefet sebepleri, kararların altına yazılır.

Temyiz dâvalarının incelenmesi

MADDE 85. — Dâva Daireleri ve Dâva Daireleri Kurulu, temyiz yolu ile inceledikleri kararları bozdukları takdirde, iş, bozma kararı dairesinde kararı bozulan idari yargı mercii tarafından incelenir. Ancak, dâva daireleri ve Dâva Daireleri Kurulu, dâva evrakının ve lüzumu halinde getirilecek dosyanın incelenmesinden maddi vâkıalar hakkında edinilen bilgi yeter görülürse veya uyumsuzluk sadece hukukî noktalara ilişkin ise, kararı bozmakla beraber işin esası hakkında da karar verirler.

Temyiz yolu ile incelenen işlerde bozma sebepleri

MADDE 86. — Temyiz yolu ile incelenen işlerde bozma sebepleri şunlardır :

- A) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
- B) Mevzuat hükümlerine aykırı karar verilmesi,
- C) Usul hüküm ve kurallarına uyulmamış olması.

Tutanaklar

MADDE 87. — Dâva dairelerinde ve Dâva Daireleri Kurulunda, her dâva dosyası için görüşmelere katılan başkan ve üyeler ile düşünce veren kanun sözcüsünün, raportörün ve tarafların ad ve soyadlarını, incelenen dosya numarasını, kısaca dâva konusunu ve verilen kararın neticesini, çoğunlukta ve azınlıkta bulunanları gösteren bir tutanak düzenlenir. Bu tutanaklar görüşmelere katılanlar tarafından aynı toplantıda imzalanır ve dosyalarında saklanır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tatbik edileceği haller

MADDE 88. — Bu kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; hâkimin dâvaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi, ehliyet, üçüncü şahsın dâvaya müdahalesi, tarafların vekilleri, feragat ve kabul, teminat, mukabil dâva, bilirkişi, keşif, delillerin tesbiti, adli müzaheret hallerinde ve duruşmanın icrası sırasında tarafların sükânı ve inzibatı bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemlerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun umumi hükümleri uygulanır.

Danıştay meslek mensuplarının çekinmesi ve reddi

MADDE 89. — Dâvaya bakmakta olan dâva dairesi başkan ve üyelerinin reddi istenirse, bunlar hariç tutulmak suretiyle, o daire kurulu 20 nci madde mucibince tamamlanarak, bu husus incelenir ve ret isteği yerinde görülürse işin esası hakkında karar verilir.

Reddedilenler ikiden fazla ise, bu husus Dâva Daireleri Kurulunda incelenir. Kurulca ret isteği kabul olunduğu takdirde dâvanın esası hakkında da karar verilir.

Başkan ve üyelerden ikiden fazlası dâvaya bakmaktan çekinirlerse, Dâva Daireleri Kurulunda işin esası tetkik edilerek karara bağlanır.

Dâva Daireleri Kurulu Başkanının veya üyelerinden bir kısmının çekinmesi veya reddi halinde noksan, 23 nci maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre tamamlanır.

Kanunsözcüleri ve yardımcıları da sebeplerini bildirerek çekinebilecekleri gibi kendileri taraf-larca da reddedilebilirler. Bunların çekinme veya ret sebepleri dâvaya bakmaya görevli daire veya kurul tarafından incelenerek karara bağlanır.

Delillerin tesbiti

MADDE 90. — Taraflar, Danıştaya idari dâva açtıktan sonra bu dâvalara ilişkin delillerin tesbitini ancak Danıştaydan isteyebilirler.

Görevli daire veya kurul, isteği uygun gördüğü takdirde üyelerden birini bu işle görevlendire-bileceği gibi, tesbitin mahallî adli veya idari yargı mercilerine yaptırılmasına da karar verebilir. Delillerin tesbiti istekleri, ivedilikle karara bağlanır.

Kararlarda bulunacak hususlar

MADDE 91 — Kararlarda, sırasıyla, aşağıdaki hususlar bulunur :

- A) Tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları yahut unvanları ve adresleri;
- B) Dâvacının ileri sürdüğü maddi vâkıaların dayandığı hukukî sebeplerin özeti ve isteğinin sonucu ile dâvalının savunmasının özeti;
- C) Raportörün ve kanunsözcüsünün ad ve soyadları ve üye olmıyan raportör ile kanunsöz-cüsünün düşünceleri;
- D) Duruşmalı dâvalarda duruşma yapıp yapılmadığı ve yapılmış ise hazır bulunan taraflar ve vekil veya temsilcilerinin ad ve soyadları;
- E) Kararın dayandığı kanuni ve hukukî sebepler ile gerekçesi ve hüküm;
- F) Muhakeme masrafları ile vekâlet ücretinin hangi tarafa yükletildiği;
- G) Kararın tarihi ve oybirliği ile mi, oyçokluğu ile mi verildiği;
- H) Kararı veren daire veya Kurul Başkan ve üyelerinin ad ve soyadları ve imzaları ve var-sa ayrışık oyları.

İlâmlar

MADDE 92. — Taraflara tebliğ olunacak ilâmlar, resmî mühür ile mühürlenir ve daire veya kurul başkanı veya memur edeceği üye veya başyardımcı tarafından imzalanır. Bu ilâmlarda mu-halefet şerhleri de yazılır.

İlâmların asılları dosyalarında ve tasdikli örnekleri dairelerinde veya Dâva Daireleri Kuru-lunda saklanır.

Tarafların kişilik ve niteliğinde değişiklik

MADDE 93. — Dâva esnasında ölüm veya başka her hangi bir sebeple tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olursa, dâvayı takip hakkı kendisine geçen başvrmasına kadar ve gerçek kişilerden olan tarafın ölümü halinde, idare mirasçılar aleyhine takibi yenileyinceye kadar dosya-nın işlem den kaldırılmasına karar verilir. Yalnız öleni ilgilendiren dâvalara ait dilekçeler iptal olunur.

Dâvacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması halinde, yeni adresini bildirinceye kadar dâva dosyası işlem den kaldırılır.

İşlem den kaldırılan dosyalara ait dâvalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş ise bu kararlar kendiliğinden hükümsüz kalır.

Dosyaların işlem den kaldırılmasına ait kararlar diğer tarafa tebliğ edilir.

Yürütmenin durdurulması

MADDE 94. — Danıştayda idari dâva açılması ve kanun yollarına başvurulması itiraz olunan idari işlemlerin veya yargı kararının yürütülmesini durdurmaz.

Şu kadar ki, dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulu, taraflardan birinin isteği halinde, temi-

nat karşılığında yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Ancak halin icabına göre, iptal dâvalarında yetkili daire veya kurul teminat aramıyabilir.

İdare ile adli müzaheretten faydalanan kimselerden teminat alınmaz.

Taraflar arasında teminata ilişkin olarak çıkan anlaşmazlıklar, yürütme hakkında karar veren daire veya kurulca çözümlenir.

Danıştay kararlarının sonuçları

MADDE 95. — Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulu kararları kesin olup muhkem kaziyenin bütün hukukî sonuçlarını hâsıl eder. Bu kararlar aleyhine, ancak bu kanunda yazılı kanun yollarına başvurulabilir.

İdare, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 132 nci maddesi gereğince, Danıştay ilâmlarının icaplarına göre işlem veya eylem tesis etmeye mecburdur.

Tam yargı dâvaları hakkında Danıştaydan çıkan ilâmlar genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

Danıştay ilâmlarını icaplarına göre, eylem veya işlem tesis etmiyen idare aleyhine, Danıştayda maddi ve mânevi tazminat dâvası açılabilir.

Kanun yolları

1. Muhakemenin iadesi

MADDE 96. — Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulundan verilen kararlar hakkında, aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla muhakemenin iadesi istenebilir:

A) Zorlayıcı sebepler dolayısıyla veya lehine karar verilen tarafın eyleminden doğan bir sebeple elde edilemeyen bir belgenin, kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması;

B) Karara esas olarak alınan belgenin sahteliğine hükmedilmiş veya sahte olduğu, mahkeme veya resmî bir makam huzurunda ikrar olunmuş veya sahtelik hakkındaki hüküm karardan evvel verilmiş olup da, muhakemenin iadesini isteyen kimsenin, karar zamanında bundan haberi bulunmamış olması;

C) Karara esas olarak alınan bir ilâm hükmünün muhkem kaziyeye halini alan bir kararla bozularak ortadan kalkması;

D) Bilirkişinin kasıtlı gerçeğe aykırı beyan ve ihbarda bulunduğu, hükümle tahakkuk etmesi;

E) Lehine karar verilen tarafın, karara etkisi olan bir hile kullanmış olması;

F) Vekil veya kanuni temsilci olmıyan kimseler huzuru ile dâvanın görülüp karara bağlanmış bulunması;

G) Çekinmeye mecbur olan başkan veya üyenin katılmasıyla karar verilmiş olması;

H) Tarafları ve sebebi aynı olan bir dâva hakkında verilen karara aykırı yeni bir karar verilmesine sebeb olabilecek bir madde yokken, aynı daire veya kurul yahut başka bir daire veya kurul tarafından evvelki ilâmın hükmüne aykırı bir karar verilmiş bulunması.

Muhakemenin iadesinde süre

MADDE 97. — Muhakemenin iadesinde, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun, süreye ait hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

2. Kararın düzeltilmesi

MADDE 98. — Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulundan verilen kararlar hakkında, bir defaya mahsus olmak üzere, ilâmın tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde, aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla kararın düzeltilmesi istenebilir:

A) Kararın esasına etkisi olan iddia ve itirazların, kararda karşılanmamış olması;

B) Bir ilâmda birbirine aykırı hükümler bulunması;

C) Kararın usul ve kanuna aykırı bulunması;

D) Temyiz yolu ile görülen işlerde, görevli daire veya kurula ibraz olunan evrakta sahtelik veya sania vukubulmuş olması.

Dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kurulu, kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen sebeplerle bağlıdır.

Kanun yollarına ilişkin özel hükümler

MADDE 99. — Muhakemenin iadesi ve kararın düzeltilmesi istekleri dilekçe ile yapılır. Bu istekler esas kararı vermiş olan dâva dairelerinde veya Dâva Daireleri Kurulunda karara bağlanır.

İsteğin ilişkin olduğu konu, diğer bir dâva dairesinin görevine girmiş ise, karar bu dairece verilir. 44 ncü maddenin (F) bendi hükmü, muhakemenin iadesinde ve kararın düzeltilmesinde de uygulanır.

Karşı tarafın savunması ve Kanunsözcüsünün düşüncesi alındıktan sonra istekler incelenir ve kanunda yazılı sebepler varsa dâvaya yeniden bakılarak karar verilir.

Muhakemenin iadesi ve kararın düzeltilmesi istekleri; kanunda yazılı sebeplere dayanmıyor ise isteğin reddine karar verilir ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bu husustaki hükümlerine göre para cezasına da hükmolunur.

Muhakemenin iadesi ve kararın düzeltilmesi isteklerinde duruşma yapılması, görevli daire veya kurulun kararına bağlıdır.

Kanun yollarında yargılama usulü

MADDE 100. — Bu bölümün 96, 97, 98 ve 99 ncü maddeleri dışında kalan hükümleri de, muhakemenin iadesinde ve kararın düzeltilmesinde uygulanır.

Tavzih

MADDE 101. — Dâva daireleri veya Dâva Daireleri Kurulundan verilen kararlar müphem ise yahut birbirine aykırı hüküm fıkralarını taşıyorsa, taraflardan her biri kararın tavzihini veya aykırılığın kaldırılmasını isteyebilir.

Tavzih dilekçeleri karşı taraf sayısından bir nüsha fazlasıyla verilir.

Kararı vermiş olan dâva dairesi veya kurul, işi inceler ve lüzum görürse dilekçenin bir nüshasını, tâyin edeceği süre içinde cevap vermek üzere, diğer tarafa tebliğ eder. Cevap iki nüsha olarak verilir. Bunlardan birisi, tavzih veya aykırılığın kaldırılmasını isteyen tarafa gönderilir.

Görevli daire veya kurulun bu husustaki kararı, taraflara tebliğ olunur.

Tavzih veya aykırılığın kaldırılması, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir.

Yanlışlıkların düzeltilmesi

MADDE 102. — İki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesi de istenebilir.

Yukarıki maddenin son fıkrası dışında kalan hükümleri, bu istekler hakkında da uygulanır.

Yanlışlıkların düzeltilmesine karar verilirse keyfiyet ilâmın altına yazılır.

Muhakeme masrafları

MADDE 103. — Taraflardan birinin isteği üzerine, Danıştayda açtığı dâva dolayısıyla ödediği harc, kaydiye ve posta ücretleriyle bilirkişi incelemeleri, delil tesbiti ve keşif için yaptığı harcamalar ve avukat marifetiyle takibolunan dâvalarda, tarifesine göre avukatlık ücreti haksız çıkan tarafa ve dâvanın kısmen kabulü ve kısmen reddi halinde bu masraflar orantılı olarak taraflara, yükletilir. Dâvadan feragat eden veya dâvayı kabul eden taraf, muhakeme masrafları ve avukatlık ücreti bakımından haksız çıkmış sayılır.

Yol masrafları ve yevmiyeler

MADDE 104. — Danıştay meslek mensuplarından keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tesbiti için görevlendirilenlere, hakiki yol masrafları ve Harcırah Kanunu ile belirli yevmiyeleri verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Danıştay mensuplarının ödevleri, hakları ve meslekte ilerlemeleri

A) Ödevler

Birinci Başkanın ödevleri

MADDE 105. — Birinci Başkan, Danıştayın genel işleyişinden sorumludur. Bütün kuruluşun düzenli çalışmasına bakar.

Gerekirse, ilgili daire başkanları veya Başkanlar Kurulu ile de istişare ederek, lüzumlu idari tedbirleri alır.

Birinci Başkan, Danıştay Genel Kurulu ile Dâva Daireleri Kuruluna, İçtihatları Birleştirme Kuruluna ve Başkanlar Kuruluna başkanlık eder.

Daire başkanlarının ödevleri

MADDE 106. — Daire başkanları, dairelerinde görevli bulunanların görevlerine devamlarını, düzenle çalışmalarını, daire işlerinin verimli bir şekilde yürütülmesini ve yardımcıları ile diğer memurların yetişmelerini sağlarlar, görüşmeleri idare ederler, dâhil buldukları kurulların toplantılarına katılarak düşünce ve kanaatlerini bildirirler ve oylarını verirler.

Daire başkanları her takvim yılı sonunda, dairelerindeki işlerin durumu, bunların yürütülmesinde aksaklık varsa sebepleri hakkında Birinci Başkanlığa bir rapor verirler ve alınmasını lüzumlu gördükleri tedbirleri bildirirler.

Üyelerin ödevleri

MADDE 107. — Üyeler, buldukları dairelerde başkanlar ve dâhil buldukları kurullarda kurul başkanları tarafından kendilerine verilen dosyaları geciktirmeden inceliyerek görevli daire veya kurullara gerekli izahatı verirler, kararları yazarlar, dairelerinin ve üyesi buldukları kurulların toplantılarına katılırlar, düşünce ve kanaatlerini bildirirler, oylarını verirler ve daire ile ilgili olmak üzere tevdi edilen diğer işleri görürler.

Genel Kâtibin ödevleri

MADDE 108. — Genel Kâtip bu kanunun görevli kıldığı işler ile Birinci Başkanın vereceği idare ve yazı işlerini yürütür.

Müdürlükler ile doğrudan doğruya Birinci Başkana, daire başkanlarına ve Başkanunsözcüsüne bağlı olmayan diğer servisler, Genel Kâtibin yönetim ve denetimi altında bulunur.

Genel Kâtip, dâva daireleri ile Dâva Daireleri Kuruluna ve İçtihatları Birleştirme Kuruluna katılamaz.

Başkanunsözcüsünün ödevleri

MADDE 109. — Başkanunsözcüsü, dâva dosyalarını uygun göreceği görev ayırımına göre kanunsözcülerine havale eder, düşüncelerinin vaktinde bildirilmesini ve kanunsözcüleri ile Başka-

nunsözcülüğünde görevli diğer memurların devamlarını ve intizamla çalışmalarını sağlar, gelen dosyaların kaydı ve saklanmasıyla işi bitenlerin ilgili yerlere geciktirilmeden gönderilmesi için gerekli tedbirleri alır.

Başkanunsözcüsü, incelediği dâva dosyaları hakkında düşüncelerini bildirir ve kanunlarla kendisine verilen diğer ödevleri de yapar.

Her takvim yılı sonunda Başkanunsözcüsü, işlerin durumu ve bunların yürütülmesinde aksaklık varsa sebepleri hakkında Birinci Başkanlığa bir rapor verir ve alınmasını lüzumlu gördüğü idari tedbirleri bildirir.

Başkanunsözcüsü, kanunsözcülerinden birini münavebe ile, idari işlerde kendisine yardım etmekle görevlendirebilir.

Kanunsözcülerinin ödevleri

MADDE 110. — Kanunsözcüleri, kendilerine havale olunan dâva dosyalarını vaktinde inceliyerek hukuk bakımından düşüncelerini en geç bir ay içinde yazılı olarak verirler. Bu süre geçilirse durumu, sebepleriyle birlikte Başkanunsözcüsüne bildirirler, kanunsözcülüğü ile ilgili olmak üzere verilen diğer işleri görürler.

Kanunsözcüleri, ilgili yerlerden, Başkanlık vasıtasıyla her türlü bilgileri isteyebilecekleri gibi işlem dosyalarını da getirebilirler.

Düşüncelerin gerekçeli olması lâzımdır.

Kanunsözcüleri, düşüncelerinde tamamen serbesttirler. Ancak, çalışma düzeninin korunması ve iş veriminin artırılması için Başkanunsözcüsünün alacağı tedbirlere uyarlar.

Başyardımcıların ödevleri

MADDE 111. — Başyardımcılar, dairelerindeki yardımcıların ve diğer memurların görevlerine devamlarını, yetişmelerini ve verimli bir şekilde çalışmalarını, idare, dosya, karar ve diğer yazı işleriyle tebligat işlerinin gecikmeden ve düzenli şekilde yürütülmesini sağlarlar, içtihatları takibederler ve Birinci Başkanın, daire başkanının vereceği diğer görevleri yerine getirirler.

Yardımcıların ödevleri

MADDE 112. — Yardımcılar, Birinci Başkanın, daire başkanının veya yetki verilmesi halinde başyardımcının, kendilerine havale ettikleri işleri vaktinde inceliyerek daire veya görevli kurula gerekli açıklamaları yaparlar, kendi düşünce ve kanaatlerini sözlü ve yazılı olarak bildirirler, karar müsveddelerini yazarlar, gerekli tutanakları düzenlerler ve Birinci Başkanın, daire başkanının ve başyardımcının verecekleri diğer görevleri yerine getirirler.

Yardımcılar, idare ve disiplin bakımından başyardımcıların alacakları tedbirlere de uyarlar.

Ödevlerin uygulanma şekli

MADDE 113. — Danıştay meslek mensuplarının yukarıki maddelerde yazılı esas görevlerinin uygulanmasına, 7 nci maddede yazılı müdürlükler, bürolar ve kalemlerin görevlerinin ifasına ve işlerin belirli sürelerde sonuçlandırılmasına ilişkin hükümler Danıştay Tüzüğünde gösterilir.

B) Haklar

Başkanlar ve üyeler ile Başkanunsözcüsünün aylıkları

MADDE 114. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları, üyeler ve Başkanunsözcüsü birinci derece memurluk kadrosunun aylığını alırlar.

Bu suretle alınan aylıklar, bunların emekliliklerinde ve diğer memuriyetlere geçmelerinde kazanılmış hak sayılmaz. Bu gibilerin emekliliklerinde ve diğer memuriyetlere geçmelerinde hizmet sürelerine göre kazandıkları derece aylıkları esastır.

Kazanılmış haklara ait yükselme süresi

MADDE 115. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyelerinin ve Başkanunsöz-cüsünün kazanılmış haklara ait yükselme süreleri iki yıldır. Bu sürenin bitiminde, kazanılmış hak-ları kendiliğinden bir üst dereceye yükselir.

Ödenekler

MADDE 116. — Danıştay meslek mensuplarına, aylıklarından ayrı olarak, sınıf ve dereceleri-ne göre bu kanun hükümleri dairesinde ödenek verilir.

Yabancı memleketlere gönderilme

MADDE 117. — Danıştay meslek mensupları, idare hukuku alanında bilimsel araştırmalar yapmak ve meslekî incelemelerde bulunmak için; aylıkları, hakiki yol masrafları ve gündelikleri verilmek ve iki yılı geçmemek şartıyla, idari yargı sisteminin uygulandığı yabancı memleketlere Başkanlar Kurulunun kararı üzerine, Birinci Başkan tarafından gönderilebilir.

Yukardaki fıkra hükmüne göre gönderilecek olanların seçilmeleri, o memleketlerdeki çalışma-larının kontrolü, yükselme, disiplin gibi görevleri ile ilgili bütün hususlarda tabi tutulacakları esaslar ile sorumlulukları tüzükle belirtilir.

Başka iş ve görev kabul etme

MADDE 118. — Danıştay meslek mensupları, ilmî araştırma ve yayınlarda bulunabilirler; davet edildikleri milli ve milletlerarası kongre, konferans ve ilmî toplantılara katılabilirler; bu-nun dışında ancak kanunlarla belirtilen görevleri yapabilirler.

İçerden yapılacak atanmalar

MADDE 119. — Boşalan kanunsözcülüklerine ve yardımcılıklara ait derecelerdeki kanunsöz-cüleri veya yardımcıları atanır.

Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarının teminatı

MADDE 120. — Bu kanunda yazılı haller ile kamu hizmetlerinden mahrumiyeti gerekti-ren hükümlülük halleri dışında; kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarının görevlerine son verilemez; kendileri istemedikçe başka göreve atanamazlar ve yaş haddinden önce emekliye sevk olunamazlar.

*C) Meslekte ilerleme**Yükselme süresi ve esasları*

MADDE 121. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarının yükselme süresi iki yıldır. Bu süreyi dolduranların, buldukları kadroda üst derece aylığı verilerek veya üst kadroya ata-narak, yükselmelerinde yeterlik esastır. Yeterlik, sicillerine göre belli olur.

Boşalan bir üst kadroya atanmaya aynı derecede yeterli olanlar birden fazla olduğu tak-dirde, sırasıyla; kıdem, disiplin cezası almamış bulunmak, meslekî inceleme ve yayınlarda bu-lunmuş olmak, bir yabancı dilden Devlet dil imtihanını kazanmış olmak, takdirname almış bu-lunmak tercih sebepleri sayılır. Tercih sebepleri yoksa, yapılacak sınavda daha üstün başarı gösterenler yükseltilir.

Dairelerde görevli başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri

MADDE 122. — Dairelerde görevli başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri, her takvim yılı sonunda;

A) Buldukları görevlerde, hizmetin gerektirdiği derecede başarı gösterip gösteremedikleri;

B) Mevzuata vukuflarına, genel bilgilerine ve görevlerinde gösterdikleri başarıya göre yükselmeye yeterli olup olmadıkları;

C) Disiplin riayetleri ve ahlâk bakımından durumları;

Yönünden görevli buldukları dairenin kurulu tarafından gizli oyla verilir. Kurul, yardımcılar hakkında, başyardımcının mütalâasını dinler.

Kanaatler her bend için ayrı ayrı olmak üzere belirtilir. Disiplin ve ahlâk bakımından disiplin kovuşturmasını gerektirebilecek haller varsa veya disiplin kovuşturmasına başlanmış veya disiplin cezası verilmiş yahut hakkında ceza kovuşturmasına girilmiş veya ceza verilmiş ise bunlar zikredilir. Her bende ait sicilin müspet veya menfi sayılması çoğunluğun bu yolda oy vermesine bağlıdır. Siciller çoğunluğun oyuna göre düzenlenir ve kurul tarafından imzalanır.

Kanunsözcüleri ile diğer yerlerde görevli başyardımcı ve yardımcılarının sicilleri

MADDE 123. — Yukarıki maddenin A, B ve C bendlerinde yazılı konulara ilişkin siciller :

A) Kanunsözcüleri hakkında, Birinci Başkan ile bir yıl içinde en çok düşünce verdikleri Dâva Dairesi Başkanından ve Başkanunsözcüsünden;

B) Danıştay Genel Kurulu ile İdari Daireler Kurulu Başyardımcı ve yardımcılarını hakkında, Birinci Başkan ile en kıdemli iki İdari Daire Başkanından;

C) Dâva Daireleri Kurulu Başyardımcı ve yardımcılarını hakkında, Birinci Başkan ile en kıdemli iki Dâva Dairesi Başkanından;

D) 164 nci maddede yazılı büroda görevlendirilen kanunsözcüleri ile Başyardımcı ve yardımcılarını hakkında Birinci Başkan ile Genel Kâtip ve büro başkanından;

Teşekkül eden kurullar tarafından, gizli oyla verilir.

Bu kurulların verecekleri sicillere de, 122 nci maddenin son fıkrası hükmü uygulanır.

Yükselme şartları

MADDE 124. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarının yükselbilmeleri, üst üste iki sicillerin müspet olmasına bağlıdır. Üç sicil devresinde iki müspet sicil alanlar da yükseltilirler.

Sicil durumunun bildirilmesi

MADDE 125. — Görevlerinde başarı gösteremedikleri veya yükselmeye yeterli olmadıkları yolunda sicil alanlara ve yeterli oldukları halde diğerlerinin tercihi sebebiyle yükseltilmeyenlere duruma Birinci Başkan tarafından her yıl yazılı olarak bildirilir.

İstifa ve emekliliğe sevk

MADDE 126. — Buldukları görevde başarı gösteremedikleri yolunda üst üste üç sicil alanlara Yönetim ve Disiplin Kurulunun teklifi üzerine Birinci Başkan tarafından emekliliklerini istemeleri veya istifa etmeleri bildirilir. Bir ay içinde bu davete uymayanlar istifa etmiş sayılırlar.

Dâva açılması

MADDE 127. — 125 nci ve 126 nci maddeler gereğince kendilerine yazılı bildirim yapılanlar bu bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde idari dâva açabilirler. Bu dâvalara Dâva Daire-

leri Kurulunda bakılır ve savunmaların alındığı veya cevap sürelerinin geçtiği tarihten itibaren üç ay içinde karara bağlanır.

Çalışmaya araverme süreleri hesaba katılmaz.

İlgililer hakkında sicil veya Yönetim ve Disiplin Kurulunda karar vermiş olanlar, bu dâvaların bakıldığı kurul toplantılarına giremezler.

Tüzükte yer alacak hükümler

MADDE 128. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılardan sicillerine ilişkin hükümlerin uygulanma şekli ve diğer memurların sicillerine ait hükümler Danıştay Tüzüğünde belirtilir.

Meslek mensuplarının diğer hakları

MADDE 129. — Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde; diğer kanunların Devlet memurlarına tanıdığı haklarla ilgili hükümler Danıştay meslek mensupları hakkında da uygulanır.

İdare memurlarının ödevleri, hakları, yükselmeleri

MADDE 130. — Danıştay meslek mensupları dışında kalan memurların ödevleri, hakları ve yükselmeleri memurlarla ilgili kanunların hükümlerine tabidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Disiplin kovuşturması

Başkanlar ve üyelerle Başkanunsözcüsü hakkında

MADDE 131. — Danıştay Birinci Başkanı ile daire başkanları, üyeler ve Başkanunsözcüsünün, yüksek hâkimlik vakar ve şerefiyle bağdaşamayan veya hizmetin aksamasını mucibolan hal ve hareketleri görülür veya öğrenilirse haklarında bu kanun hükümleri uyarınca disiplin kovuşturması yapılır.

İşin Yüksek Disiplin Kuruluna intikal ettirilmesi

MADDE 132. — Danıştay Birinci Başkanı ile daire başkanları, üyeler ve Başkanunsözcüsünün yukarıki maddede yazılı hal ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi halinde olayın Yüksek Disiplin Kuruluna intikal ettirilmesi; Başkanlar Kurulu tarafından duruma göre, takdir edilir.

Disiplin kovuşturması kararı

MADDE 133. — Yüksek Disiplin Kurulu, eldeki bilgi ve delillere ve isnadolunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına yer olup olmadığını takdir eder.

Kurul, disiplin kovuşturması yapılmasına karar verirse, kurul dışındaki daire başkanları ve üyeler arasından seçeceği üç kişiyi soruşturma yapmakla görevlendirir. Haklarında isnatta bulunulanlar, kurulun üyesi ise, kurulun bu husustaki toplantılarına katılamazlar. Bunların yerleri, geçici olarak 26 ncı maddedeki usule göre doldurulur.

Soruşturmanın şekli

MADDE 134. — Soruşturma yapmakla görevlendirilenler, ilgiliye, isnadolunan hal ve hareketi bildirerek savunmasını alırlar; lüzum gördükleri kimseleri andla dinler, konu ile ilgili bilgileri toplar, sübut delillerini tesbit ederler.

Bütün daire, teşekkül ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler, sorulan hususlara cevap vermek ve diğer istekleri yerine getirmek zorundadırlar.
82 nci maddenin son fıkrası hükmü saklıdır.

Rapor verilmesi

MADDE 135. — Soruşturmayı yapanlar, yaptıkları soruşturmaları ve elde ettikleri bilgi ve delilleri gösteren ve bunlara göre disiplin cezası verilmesine yer olup olmadığı hakkındaki kanaatlerini belirten bir rapor hazırlarlar ve müsbit evrak ve belgeleri bu rapora bağlarlar.

Rapor üzerine yapılacak işlem

MADDE 136. — Yukarıki madde gereğince hazırlanan rapor, Yüksek Disiplin Kuruluna ve-tilir. Bu kurula, soruşturmayı yapmış olanlar katılmazlar.

Kurul başkanı, soruşturma sonucunu ilgiliye yazılı olarak bildirir ve beş günden az olmamak üzere tayin edeceği süre içinde yazılı savunmasını vermeye kendisini davet eder.

Kurul başkanı, soruşturma dosyasını üyelerin birine havale eder.

Kurul, işi evrak üzerinde inceler ve gerekirse soruşturmanın genişletilmesine veya derinleştirilmesine karar verir.

İlgili, bu dosyayı raportörün huzurunda inceleyebilir.

Disiplin cezaları

MADDE 137. — Yüksek Disiplin Kurulu, isnadolunan hal ve hareketi sabit görmezse dosyanın işleminden kaldırılmasına karar verir.

Kurul, bu hal ve hareketleri sabit gördüğü takdirde bunların mahiyetine ve ağırlığına göre, ilgilinin uyarılmasını veya hizmet süresine göre istifa etmeye yahut emekliliğini istemeye davet edilmesini karar altına alır.

Kurul kararı, Birinci Başkan hakkında ise, vekili, diğerleri hakkında ise Birinci Başkan tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

Kararların yerine getirilmesi

MADDE 138. — İlgili, emekliliğini istemeye veya istifa etmeye dair olan karara, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde uymazsa istifa etmiş sayılır.

Bir aylık süre içinde, ilgili, izinli sayılır.

Disiplin kararı aleyhine dâva açılması

MADDE 139. — İlgili, Yüksek Disiplin Kurulu kararının kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde, bu karara karşı dâva açabilir. Bu dâvalar, savunmaların alındığı veya cevap sürelerinin geçtiği tarihten itibaren üç ay içinde karara bağlanır.

Çalışmaya araverme süresi hesaba katılmaz.

Dâva sonuçlanıncaya kadar, ilgililerden boşalan yerler doldurulmaz.

Diğer Danıştay meslek mensupları hakkında disiplin kovuşturması

MADDE 140. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcılarını:

A) Meslekin vakar ve şerefiyle bağdaşmayan;

B) Hizmetin veya görevlerinin aksamasını mucibolan yahut çalışma düzenini veya disiplini bozan hal ve hareketleri görülür veya öğrenilirse, haklarında bu kanun hükümleri uyarınca disiplin kovuşturması yapılır.

Yukarıda yazılı hallerde keyfiyet, Yönetim ve Disiplin Kurulunda gizli olarak görüşülür ve eldeki bilgi ve karinelere ve isnadolunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına yer olup olmadığı takdir edilir.

Kovuşturma yapılmasına karar verilirse, kurulca görevlendirilecek bir Danıştay üyesinin başkanlığında bir başyardımcı ile bu derecede bir kanunsözcüsünden teşekkül eden bir kurul tarafından soruşturma yapılır.

Soruşturmanın şekli

MADDE 141. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcıları ilgili soruşturmanın şekli ile verilecek rapor hakkında 134 nci ve 135 nci maddeler uygulanır.

Raporun verileceği yer

MADDE 142. — Soruşturma raporu Yönetim ve Disiplin Kuruluna verilir.

Soruşturma sonucu kurul başkanı tarafından yazılı olarak ilgiliye bildirilir ve beş günden az olmamak üzere tâyin edilecek süre içinde yazılı savunmasını vermeye davet olunur.

Başkan, soruşturma dosyasını kurul üyelerinden birine havale eder.

Kurul, işi evrak üzerinde inceler ve gerekirse soruşturmanın genişletilmesine veya derinleştirilmesine karar verir.

İlgili bu dosyayı, raportörün huzurunda inceleyebilir.

Kurulun kararı

MADDE 143. — İnceleme ve görüşme sonunda kurul, isnadolunan hal ve hareketi sabit görmezse dosyanın işlemiden kaldırılmasına karar verir. Bu hal ve hareketi sabit gördüğü takdirde, aşağıdaki maddede yazılı disiplin cezalarından birinin verilmesini karar altına alır.

Disiplin cezaları

MADDE 144. — Disiplin cezaları şunlardır:

- A) Uyarma;
- B) Kınama;
- C) Onbeş günlük geçmemek üzere aylığın kesilmesi;
- D) Hizmet süresine göre istifaya veya emekliliğini istemeye davet.

Kurul, sabit olan hal ve hareketin mahiyetine, ağırlık derecesine ve tekerrür haline göre verilecek disiplin cezasını takdir eder.

Disiplin kararları aleyhine dâva açılması

MADDE 145. — İlgililer, disiplin cezası kararlarının kendilerine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde dâva açabilirler. Bu dâvalar, savunmaların alındığı veya cevap sürelerinin geçtiği tarihten itibaren üç ay içinde karara bağlanır.

Çalışmaya araverme süresi hesaba katılmaz.

Dâva sonuçlanıncaya kadar, ilgililerden boşalan yerlere atanma yapılmaz.

Dâva Daireleri Kuruluna katılamayacak olanlar

MADDE 146. — Yüksek Disiplin Kurulunda veya Yönetim ve Disiplin Kurulunda karar vermiş veya soruşturmayı yapmış olanlar, disiplin cezalarına ilişkin dâvalara bakan Dâva Daireleri Kuruluna ve dâva dairesine katılamazlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza kovuşturması

A) Görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçlar

1. Başkanlar ve üyelerle Başkanunsözcüsü hakkında

MADDE 147. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleriyle Başkanunsözcüsünün görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işlenmiş bulunan suçlarından dolayı Danıştay Birinci Başkanının seçeceği bir daire başkanı ile iki üyeden teşkil edilen bir kurul tarafından ilk soruşturma yapılır.

Birinci Başkan hakkında soruşturma, kendisinin katılmıyacağı Başkanlar Kurulunca seçilecek bir daire başkanı ile iki üyeden teşkil olunan bir kurul tarafından yürütülür.

Kurul, soruşturma sonunda düzenleyeceği fezlekeyi ve buna ilişkin evrakı Birinci Başkana, Birinci Başkan hakkında ise vekiline verir. Bu husustaki dosya Birinci Başkan veya vekili tarafından, gerekli karar verilmek üzere İdari Daireler Kurulu Başkanlığına tevdi edilir. Bu kurulun vereceği kararlar sanığa ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.

Yargılamanın men'i kararı kendiliğinden ve son soruşturmanın açılmasına dair kararlar itiraz üzerine İdari Daireler Kurulu Başkan ve üyelerinin katılmıyacağı Danıştay Genel Kurulunda incelenir.

Danıştay Genel Kurulunun bu toplantılarında yeter sayı en az 21 dir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda ise en kıdemsiz üye toplantıya katılmaz.

2. Diğer Danıştay meslek mensupları hakkında

MADDE 148. — Kanunsözcüleri ile başyardımcı ve yardımcıların yukarıki maddede yazılı suçlarından dolayı Birinci Başkanın seçeceği bir üyenin başkanlığında bir başyardımcı ile bu derecedeki bir kanunsözcüsünden teşkil olunan kurul tarafından ilk soruşturma yapılır. Kurul soruşturma sonunda düzenleyeceği fezlekeyi ve buna ilişkin evrakı Birinci Başkana verir.

Bu husustaki dosya Birinci Başkan tarafından ikinci Daire Başkanlığına tevdi edilir. Bu dairenin vereceği karar sanığa ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.

Yargılamanın men'i kararı kendiliğinden ve son soruşturmanın açılmasına dair kararlar itiraz üzerine İdari Daireler Kurulunda incelenir.

Yargılama, Yargıtayın görevli ceza dairesinde yapılır.

İtiraz süresi

MADDE 149. — 147 ve 148 nci maddeler hükümlerine göre birinci derecede verilen kararlara itiraz süresi, bu kararların sanığa veya şikâyetçiye tebliğ tarihinden itibaren on gündür.

Görevli daire ve kurullarda inceleme

MADDE 150. — Yukarıki maddelerde yazılı daire ve kurullarda inceleme evrak üzerinde yapılır. Sanıklar soruşturma dosyalarını son soruşturmanın açılmasına dair kararın tebliği üzerine karar veren daire veya kurul başyardımcısının gözetimi altında inceliyebilirler.

Kararlar, bu daire veya kurul başyardımcıları tarafından Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir.

Soruşturma dosyasının yargı mercilerine intikal ettirilmesi

MADDE 151. — 147 nci madde gereğince verilen son soruşturmanın açılmasına dair kararlar üst kurulca onanmak veya itiraz olunmamak suretiyle kesinleştikten sonra, soruşturma dosyası

gereği yapılmak üzere Birinci Başkan veya vekili tarafından Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargulamasında savcılık görevini yapacak olan Cumhuriyet Başsavcısına gönderilir.

Karara katılmıyacak olanlar

MADDE 152. — Soruşturma yapanlar, soruşturmalar üzerine karar verecek olan daire veya kurulların toplantılarına katılamazlar.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun uygulanacağı haller

MADDE 153. — Yukarıdaki maddeler hükümlerine göre yapılacak soruşturmalar ile verilecek kararlarda, bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun soruşturmaya dair hükümleri uygulanır.

Soruşturma kurulları sorgu hâkiminin yetkilerini haizdir.

İsten-el çektirme

MADDE 154. — Görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işlenmiş bulunan suçlarından dolayı haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilen kanunsözcüsü, başyardımcı ve yardımcıların görevlerinde kalmaları, soruşturmanın veya hizmetin selâmetini ihlâl edeceğine kanaat getirilirse, geçici bir tedbir olarak Danıştay İkinci Dairesince isten el çektirilebilir.

B) Şahsi suçlar

Şahsi suçların kovuşturulması usulü

MADDE 155. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri ile Başkanunsözcüsünün şahsi suçlarının takibinde, Yargıtay üyelerinin; Danıştay kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcılarının şahsi suçlarının takibinde ise ikinci sınıfa mensup hâkimlerin, şahsi suçlarının takibine ilişkin hükümler uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Görevin sona ermesi

Hüküm giyme hali

MADDE 156. — Danıştay meslek mensuplarından birinin, ağır hapis, kasıtlı bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla hapis cezası yahut kasıtlı olmıyan bir suçtan dolayı iki yıldan fazla hapis cezası ile kesin olarak hüküm giymesi halinde görevi kendiliğinden sona erer.

Kasıtlı bir suçtan dolayı altı aydan aşağı hapis cezası ile hüküm giyme halinde, bu suç, meslekin vakâr ve şerefini bozan veya mesleke karşı genel saygı ve güveni gideren nitelikte görülürse, ilgilinin meslekten çıkarılması gerekip gerekmediğine, başkanlar ve üyeler ile Başkanunsözcüsü hakkında Yüksek Disiplin Kurulu ve diğer Danıştay meslek mensupları hakkında Yönetim ve Disiplin Kurulu tarafından karar verilir.

Sağlık bakımından görevin yerine getirilememesi

MADDE 157. — Görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşekküllü resmî sağlık kurulu raporu ile kesin olarak anlaşılan Danıştay meslek mensuplarının görevlerine son verilmesine; sınıfına göre, yukarıki maddede yazılı kurullarca karar verilir.

Dâva hakkı

MADDE 158. — 156 ncı maddenin ikinci fıkrası ile 157 nci maddeye göre görevlerine son verilen ilgililerin bu kararlara karşı açacakları dâvalarda 139 ve 145 nci maddeler hükümleri uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Çalışmaya ara verme

MADDE 159. — Danıştay daireleri, her sene Temmuz ayının 20 sinden Eylül ayının 5 ine kadar (beşinci gün dâhil) çalışmaya ara verirler.

Ara verme süresi içinde çalışmak üzere, bir daire başkanı ile dört üyeden ve iki yedek üyeden mürekkep bir nöbetçi daire kurulur. Yedek üyelerden biri genel kâtiplik görevini yapar.

Bu dairenin başkanı ile üyeleri, Danıştay dairelerinin başkan ve üyeleri arasından karma olarak Birinci Başkan tarafından seçilir.

Ayrıca lüzumu kadar kanunsözcüsü ve yardımcı görevlerine devam ederler.

Tatilden istifade edecek olanlar

MADDE 160. — Çalışmaya ara verme süresi içinde, görevli olarak kalanlar haric olmak üzere, Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyelerle Başkanunsözcüsü, kanunsözcüleri, Başyardımcı ve yardımcılar çalışmaya ara verirler. Bu süre içinde Birinci Başkana, nöbetçi daire başkanı vekâlet eder.

Diğer memurlar çalışmaya devam ederler. Ancak çalışmaya ara verme süresi içinde işin icaplarına göre görevde kalmaları Birinci Başkan tarafından lüzumlu görülmiyen memurlar, kanuni izinlerini kullanırlar.

Çalışmaya ara verme süresi içinde görevleri başında kalanların, yıllık izin hakları saklıdır.

Dâva dilekçelerinin kabulü ve tebligat

MADDE 161. — Çalışmaya ara verme süresi içinde, açılacak dâvalara ait dilekçelerin, bu kanunda yazılı makamlar tarafından kabulüne, 74 ncü maddede yazılı işlere ve tebligat işlemlerine devam olunur.

Nöbetçi dairenin göreceği işler

MADDE 162. — Nöbetçi daire, çalışmaya ara verme süresi içinde, aşağıda yazılı işleri görür.

A) Kanun ve tüzük tasarıları haric olmak üzere Hükümetçe verilecek ivedili veya kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler;

B) Yürütmenin durdurulmasına veya delillerin tesbitine ait işler;

C) Tutuklu memurlar hakkında, MemurinMuhakematı hakkındaki Kanuna göre Danıştaya gelen işler.

Sürelerin bitmesi

MADDE 163. — Dâva müddetleri ile 76 ncı maddede yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına raslarsa, bu süreler, ayrıca bir karar vermeye lüzum kalmaksızın, ara vermenin sona erdiği 6 Eylül'den itibaren yedi gün uzatılmış sayılır.

Tasnif ve yayın bürosu

MADDE 164. — Danıştay daireleri ve kurulları tarafından verilen idari veya yargı kararlarının ve mevzuatın tertip ve tasnifini yapmak, kitaphğin düzenlenmesini sağlamak, Danıştay dergisinin yayınlanması işini yürütmek ve âmme hukuku ile ilgili ilmî yayınları takibetmek üzere, Birinci Başkan tarafından görevlendirilecek bir üyenin başkanlığında bir başyardımcı veya bu derecedeki bir kanunsözcüsü ile yardımcılarından ve kitaphk, yayın ve tasnif şeflerinden ve lüzumlu diğer memurlardan mürekkep bir büro kurulur.

Büronun görevlerinin uygulanma şekli, Danıştay Tüzüğünde gösterilir.

Tebliğ işleri ve ücretler

MADDE 165. — Danıştaya ait her türlü tebliğ işleri, Tebligat Kanunu hükümlerine göre Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi aracılığıyla yapılır. Bu suretle yapılacak tebliğlere ait ücretler ilgililer tarafından peşin olarak ödenir.

Danıştay meslek mensuplarının ödeneklerinin miktarı

MADDE 166. — Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları, üyeler ve Başkanunsözcüsüne, aylıklarından ayrı olarak, kadro aylıklarının yüzde altmışı tutarında ödenek verilir.

Kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıları bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen miktarlarda ödenek verilir. Bunlara verilecek ödeneklerin miktarında kadro aylıkları ve buldukları memuriyet kadrosundan aşağı derecede aylık alanlar için aldıkları aylık derecesi esas tutulur.

Bu ödeneklerin tediyesinde 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.

Ödeneklerin ödenme şekli

MADDE 167. — Yukarıki maddede yazılı ödenekler ay başlarında ve aylıklarla birlikte ödenir.

Bu ödeneye hak veren bir göreve atananların ödenekleri göreve başlayış tarihinden sonra gelen ay başından itibaren verilir ve bu görevden ayrılanların ay sonuna kadar olan ödenekleri geri alınmaz.

Terfi eden kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıları, ödenekleri, terfi ettikleri tarihten sonra gelen ay başından itibaren verilir.

Diğer memurların tazminatları

MADDE 168. — Danıştay teşkilâtında görevli olan Danıştay meslek mensupları dışındaki idare, müdür ve memurlarından 600 liraya kadar aylık alanlara, aylıklarından ayrı olarak her ay 100 er lira ve 600 liradan fazla aylık alanlara da 150 şer lira ve mübaşirlere de 75 er lira tazminat verilir.

Bütçe

MADDE 169. — Danıştay genel bütçe içinde, kendi bütçesiyle yönetilir.

Bütçenin ita âmiri Birinci Başkan'dır. Muhasebe işleri, Danıştay nezdinde kurulacak muhasebe teşkilâtı tarafından yürütülür.

Kıyafet

MADDE 170. — Danıştay meslek mensuplarının resmî kıyafetlerinin şekli ve bunların giyilme zaman ve yerleri bir yönetmelikle düzenlenir.

Son hükümler

Kaldırılan hükümler

MADDE 171. — Danıştaya ait 3546, 4904, 6716, 7197, 7354, 14.7.1960 tarihli ve 20; 20.9.1960 tarihli ve 84 sayılı kanunlar ile 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 406 ncı maddesinin son fıkrası ve 788 sayılı Memurin Kanununun 50 nci maddesinin 2 nci cümlesindeki «vekil aleyhine ise Şûrayı Devlete» ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

Kaldırılan ve yürürlüğe konulan kadro cetvelleri

MADDE 172. — 3656 sayılı Kanuna bağlı Danıştaya ait kadro cetvelleri, 4904 ve 7354 sayılı kanunlarla yapılan ek ve tadilleriyle birlikte kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (1) ve (3) sayılı cetveller konulmuştur.

Yeniden seçilmeye ve atanmaya tabi tutulmayıacak olanlar

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Danıştayda görevli bulunan Birinci Başkan, daire başkanları, üyeler, Başkanunsözcüsü ve kanunsözcüleriyle, başyardımcı ve yardımcıların yeniden seçim ve atanma işlemlerine lüzum kalmadan görevleri ve bütün özlük hakları devam eder.

Bu kanuna bağlı (3) sayılı kadro cetvelinde unvanları değişmemiş bulunanlarla eski unvanlarının karşılığı başka unvanlarla ifade edilmiş olanlar ve Özlük işleri Müdürü unvanıyla ifade edilen eski Sicil ve Levazım Müdürü hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Yükselmelerde nazara alınacak süre

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Danıştayda görevli bulunan Danıştay meslek mensuplarının o tarihte buldukları aylık derecelerinde geçirdikleri süreden iki yıldan fazla kısmı, sonraki yükselme süresindeki kıdemlerine eklenir.

Yeni organların görevlerine başlamaları ve eski organların görevlerine devamı

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunla kurulan yeni dâva daireleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde görevlerine başlarlar.

Dâva Daireleri Kurulu haric olmak üzere diğer dâva dairelerinde mevcut dâvalardan, yeni kurulan dairelerin görevlerine giren dosyalar, yukarıda belirtilen tarihte, ayrıca karar verilmesine yer kalmaksızın, görevli dairelere devrolunur.

Bu kanuna göre, yeni kurullar, müdürlükler ve bürolar kuruluncaya ve yeni daireler görevlerine başlayıncaya kadar eski dairelerin, umumi heyetlerin, hususi heyetlerin, Reisler Divanının, İdare Komisyonunun ve müdürlüklerinin, tetkik ve tebliğ heyetinin ve büroların görevleri devam eder.

Görev

GEÇİCİ MADDE 4. — Kaldırılan, İktisadi Buhran, Muvazene ve Hava Kuvvetlerine Yardım, Esnaf ve Kazanç vergilerine ait dâvalar Dördüncü Dairede; Hayvanlar, Muamele ve İstihlak vergilerine ilişkin dâvalar Yedinci Dairede, Trafik Resim ve Harcları ile Hususi Otomobil Vergisine ait dâvalar Onbirinci Dairede; çözümlenir.

Kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun 14 ncü maddesiyle 8 ve 20 nci maddelerinin son fıkrası hükümleri, eski Siyasal Bilgiler (Mülkiye) ve yüksek iktisat ve ticaret okulları mezunları hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4 ncü derece maaşını kazanmış hak olarak almakta olan birinci sınıf yardımcılarla bu derecedeki kanunsözcüleri sekizinci maddenin (H) bendi hükmünden istifade ederler.

Dışardan yapılacak atanmalar

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte boş olan kanunsözcülükleri ile yardımcılıkların 119 ncü madde gereğince doldurulması mümkün olmadığı takdirde, dışardan gerekli nitelikleri haiz olanlar alınabilir. Bu suretle alınacak olanların yapılacak yeterlik sınavını kazanmaları lâzımdır.

Danıştay dışından alınan kanunsözcüleri ile yardımcılarının, buldukları derecelerde, daha önce geçirmiş oldukları süreler ve aldıkları siciller nazara alınır. Ancak, bunların yüксеlebilmeleri için, Danıştayda en az bir müspet sicil almaları şarttır.

Yürürlük

MADDE 173. — Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütmeye memur olanlar

MADDE 174. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

30 Aralık 1964

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık tutarı
1	Birinci Başkan	1	2 000
1	Daire Başkanları	12	2 000
1	Üyeler	59	2 000
1	Başkanunsözcüsü	1	2 000
3	Kanunsözcüsü	4	1 500
4	»	9	1 250
5	»	10	1 100
6	»	16	950
3	Başyardımcı	4	1 500
4	»	12	1 250
5	1 ncü Sınıf Yardımcı	14	1 100
6	2 ncü »	18	950
7	3 ncü »	22	800
8	4 ncü »	26	700
9	5 ncü »	31	600
10	6 ncü »	37	500

[2] SAYILI CETVEL

Aylık	D.	Memuriyetin nev'i	Ödenek
1 500	3	Kanunsözcüleri ile baş-	} 650
1 250	4	yardımcılar ve birinci sı-	
1 100	5	nıf yardımcıları	
950	6	Kanunsözcüleri ile ikin-	} 550
800	7	ci, üçüncü, dördüncü sı-	
700	8	nıf yardımcıları	
600	9	Beş ve altıncı sınıf yar-	} 400
500	10	dımcılar	

[3] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık tutarı
4	Özlük İşleri Müdürü	1	1 250	6	Kitaplık Şefi	1	950
6	» » » Yardımcısı	1	950	8	» Memuru	1	700
7	Muamelât Şefi	1	800	6	Yayın Şefi	1	950
7	Sicil Şefi	1	800	6	Tasnif Şefi	1	950
7	Tahakkuk Şefi	1	800	7	» » Muavini	1	800
8	Sicil Muhafızı	1	700	7	Mahzen Şefi	1	800
5	Evrak Müdürü	1	1 100	10	» Memuru	5	500
7	Evrak Şefi	2	800	7	Başkâtip	17	800
7	Yazı İşleri Kalem Şefi	1	800	8	Zabıt Kâtibi	8	700
8	Harc Memuru	1	700	9	» »	8	600
9	» »	1	600	10	Tetkik ve Tebliğ Memuru	15	500
7	Özel Kalem Şefi	1	800	9	Birinci Mümeyyiz	4	600
6	Levazım Müdürü	1	950	10	İkinci »	3	500
7	» Şefi	1	800	11	Birinci Sınıf Kâtip	37	450
8	Ayniyat Muhasibi	1	700	12	İkinci » »	33	400
9	Mutemet	1	600	11	Müracaat Memuru	2	450
9	Ambar Memuru	1	600	11	Dosya Memuru	1	450
6	Daire Tabibi	1	950	13	Mübaşir	2	350
4	Sivil Savunma Uzmanı	1	1 250				

	Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 29.12.1964	1/474	1/375
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 30.12.1964	4/375	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
18	95	112	17	32	528	32	128	225
20	121	242	19	61	794,795,796:810,	33	15	614:638
23	12	290:313			811:820,824:827		17	648:657
	14	359:378		62	840:875,879:884	34	29	309:338
	15	405:432	20	65	89:120,126:131			
	16	444:454		66	160,163:168			
	18	531:549		67	188:207,208:244,			
24	22	86			257:274			
	26	214:242		68	277:306,308:359			
	27	248:274		69	364:392,392:416,			
	28	280:290			419:454			
	30	416:417,417:418						
25	31	9:26						
	32	80,93:114						
	35	152:169						
	36	180:211						

Millet Meclisi 369 ve 369 a 1, 2, 3, 4 neü ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisi 12, 15 ve 29 neü Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 435 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 61 neü Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, İçişleri ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Karma Komisyon.